

főrekvésnek főhelye Gand s az Art ancien-kiállításnak egyedüli célja volt: az Escaut völgye kulturális életét és iparművészetét bemutatni és dokumentálni azt, hogy ezen a művészetben nyugszik az egész ország művészetének súlypontja.

Ez fényesen sikerült: közintézetek, templomok, magánosok versenyezve adták oda kincseiket, úgyhogy huszonhat hatalmas terem kellett az összehordott műkincsek elhelyezésére. A gyűjteményt hármassal elv szerint helyezték el. Mindenekelőtt külön-külön bemutatásra kerültek a politikai és testületi életnek, az intellektuális életnek, a vallásos életnek emlékei. Ezután következett a muzeális rész tárgyi csoportok szerint; főképpen a szobrászat, szöttek, miniatűrök és numizmatika került bemutatásra. Végül, a magánélet: régi előszoba, hálószoba, amatőr szoba, konyha stb.

És hogy a rengeteg anyag kellően élvezhető legyen, a kiállítás vezetősége az interiőr-szerű elrendezésre a legnagyobb súlyt fektette. Hogy egyéb példát ne említsünk, a gandi városháznak 1531-ből származó híres Armencaemerjé s a baudeloo-i apátság „szalon”-ját a maga teljességében átszállították és sértetlenül beillesztették a kiállításba.

További részletekre kitérni a rendelkezésemre álló hely szűk volta miatt bajos. Még csak annyit, hogy a kiállítás tanulmányozása érdemes volt mindenkinek, ki szeret a dolgok mélyére nézni. Érdemes lett volna nekünk magyaroknak is, ha meggondoljuk, hogy az a német kultúra, melynek hatása alatt álltunk oly sok ideig, sőt állunk mai napig, nagyrészt flamand kultúrára vezethető vissza. A flamand kultúrában pedig az Escaut völgye, a Van Eyckek hazája vitatja magának a hegemoniát.

Evvél röviden beszámoltam arról a két fő benyomásomról, mely e lap olvasóit érdekelheti. Modern iparművészeti dolgot nem láttam kimagaslót, újat. Egy megjegyzést mégis kell tennem. Kerámia-dolgozatban óriás léptekkel halad előre az angol és a német. Az angol gyárak a legcsodásabb díszítetlen színes fémfényű fayence-okat mutattak be, a németek pedig egy végtelenül változatos figurális kerámiát. Mindkét fajta készítmények sokat mutatnak és sokat ígérnek. A szívemen és az ajkamon van a kérdés: a magyar kerámiának van multja, de lesz-e jövője.

Siklóssy László.

A tanító meghalt, a nebulók elfoglalták a katedrát és mindnyájan „mester”-ré lettek.

A fényűzés és a művészet nem rokonok, csak cimborák, akik egymást rontják. Nagy Sándor.

PÁLYÁZATOK

BÚTORTERVEKRE hirdet pályázatot a m. kir. igazságügyi miniszter megbízásából az Országos Magyar Iparművészeti Társulat. Az e pályázat révén beszerzendő művészi tervek nyomán készülő bútorokkal a Budapesten emelendő központi járásbírói épület bírói szobáit akarja bebútoroztatni a miniszter, aki ezzel az elhatározásával a társulat régi kívánságát teljesíti. Amidőn e számunk hivatalos rovatában közölt pályázati felhívást bútortervező művészeink figyelmébe ajánljuk, reméljük, hogy ők a szép feladat megoldásában egymással nemes versenyre fognak kelni.

ORSZÁGOS MŰVÉSZI PLAKÁTVERSENY rendezése érdekében indított mozgalmat az Országos Magyar Iparművészeti Társulat több előkelő fővárosi grafikai intézet kezdeményezésére, amely mozgalomba a társulat az érdekelt művészeti és gazdasági érdekképviseleteket is belevonta. Ezek kiküldötteinek részvételével a plakátverseny nagybizottsága f. évi június 23-án ülést tartott, amelyen 30 tagú végrehajtóbizottságot alakítottak Zsolnay Miklós elnöklésével. A végrehajtóbizottság feladata, hogy a plakátverseny részletes programját és feltételeit kidolgozza, továbbá gondoskodik azoknak az eszközöknek megszerzéséről, amelyek a mozgalom sikerét biztosíthatják. Az ebbeli munkálatok folyamatban vannak, úgy, hogy a nagyszabásúnak ígérkező művészi versenyen való részvételre vonatkozó pályázati felhívás előreláthatólag szeptember hó folyamán megjelenhetik.

ELDÖLT PÁLYÁZAT. A székesfővárosi gáz-művek igazgatóságának fölkérésére az Országos Magyar Iparművészeti Társulat pályázatot hirdetett a gázfogyasztás előnyeit magyarázó plakátok és képeslevelezőlapok tervére. A Radics Jenő elnöklése mellett megalakult bírálóbizottságban a székesfőváros tanácsát Buzáth János tanácsnok, a gázműveket dr. Ripka Ferenc és Bernauer Izidor képviselték, míg a társulat részéről Kölber Dezső, Lyka Károly, Meyer Antal és Szablya Frischauf Ferenc tagok vettek részt a zsűri munkájában. A bírálóbizottság a 29 plakátpályázat közül az 500 koronás első díjat Örkényi István, a 300 koronás második díjat Hosszú Pintér Gyula, a 200 koronás harmadik díjat pedig Wydler Károly pályamunkájának ítélte oda, míg a képeslevelezőlapok tervére beérkezett pályamunkák közül a 300 koronás első díjjal Wydler Károly, 150-150 koronás második díjjal Földes Imre és Ör-

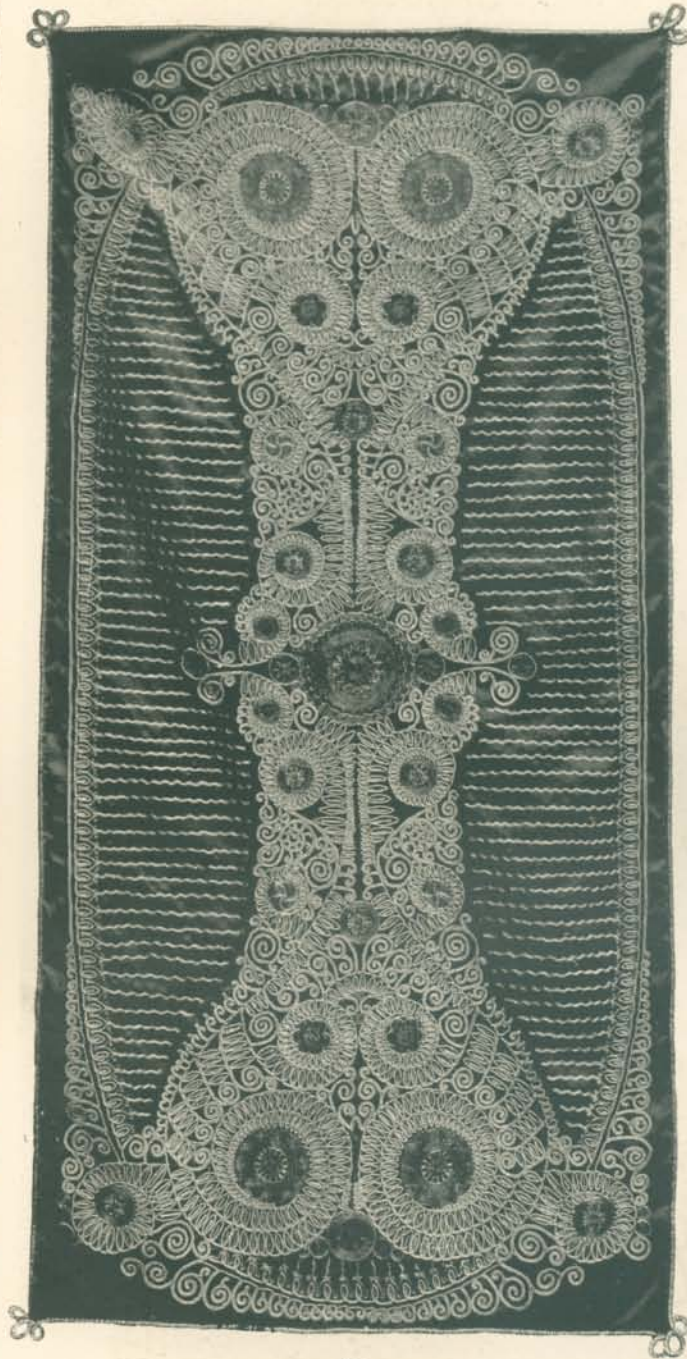

326.

326. Részlet a székesfővárosi iparrajziskola kiállításából.

326. Travaux d'élèves de l'école communale du dessin appliqué à l'industrie à Budapest.

291

327.

328.

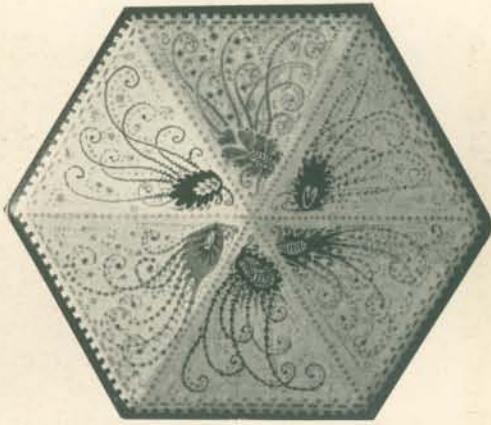
329.

330.

Székesfővárosi Iparrajziskola. 327—330. Textilművészeti osztály. Géppel hímzett terítő, párna és tarsolyok. Tanár: Lakatos Artur és Mirkovszky Gézáné.

327—330. Travaux d'élèves de l'école communale du dessin appliqué à l'industrie à Budapest.

331.

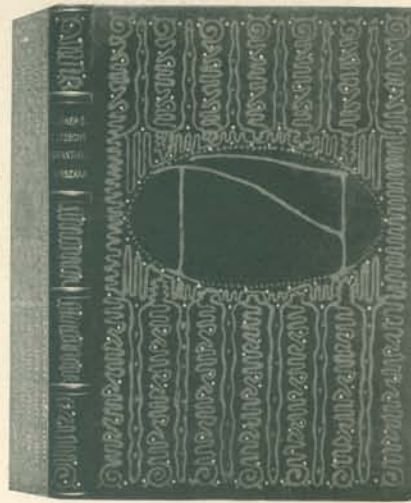
333.

332.

334.

335.

Székesfővárosi Iparrajziskola. 331—335. Női munkaterem. Pergament és bőrmunkák. Tanár: Jaschik Álmos. Szak-
oktató: Galamb József.

331—335. Travaux d'élèves de l'école communale du dessin
appliqué à l'industrie à Budapest.

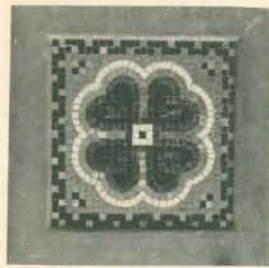
336.

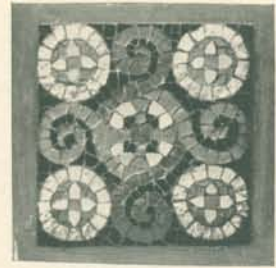
340.

338.

337.

339.

341.

Székesfővárosi iparrajziskola. 336—341. Üvegfestők és mozaikkészítők szakosztálya. Tanár: Kölber Dezső. Szakoktató: Feigl Richárd.

336—341. Travaux d'élèves de l'école communale du dessin appliqué à l'industrie à Budapest.

342.

343.

344.

345.

346.

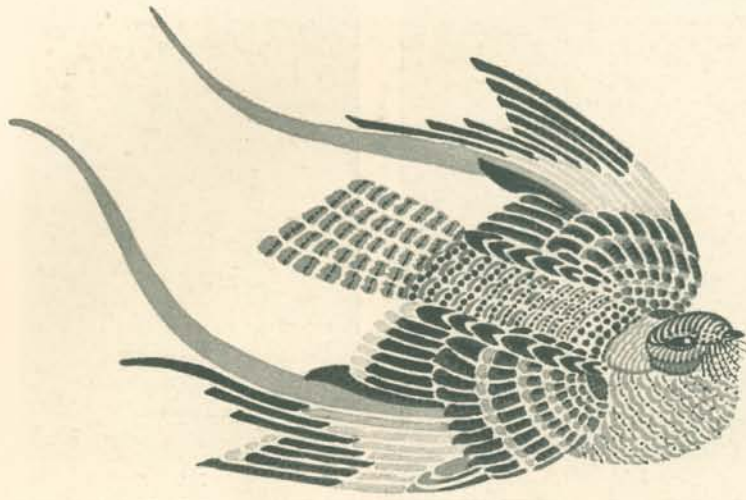
347.

348.

Székesfővárosi iparrajziskola. 342—348. Mintázási osztályok.
Tanárok : Vértes Rezső (342—346.) és Abt Sándor (347—348.)

342—348. Travaux d'élèves de l'école communale du dessin
appliqué à l'industrie à Budapest.

349.

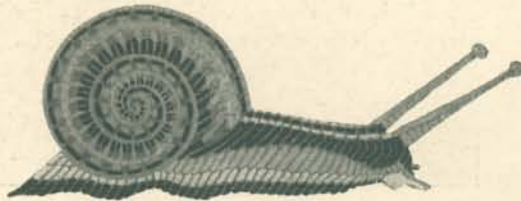
350.

351.

352.

353.

Székesfővárosi iparrajziskola. 349—353. [Grafikusok osztálya. Tanár: Mayer Antal. Szakoktató: Gerster Károly.

349—353. Travaux d'élèves de l'école communale du dessin appliqué à l'industrie à Budapest.

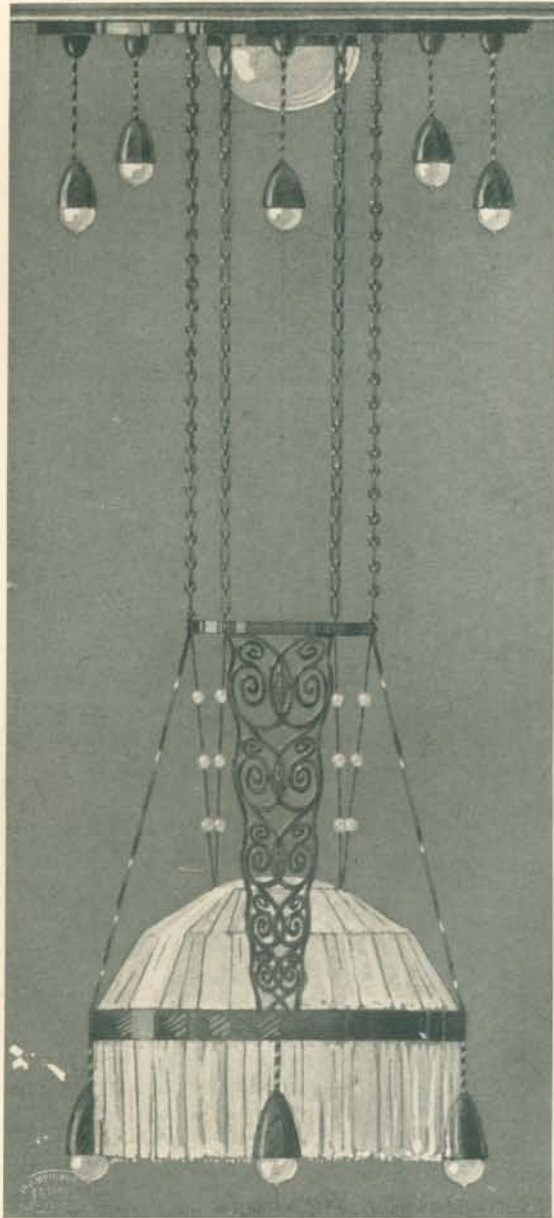
354.

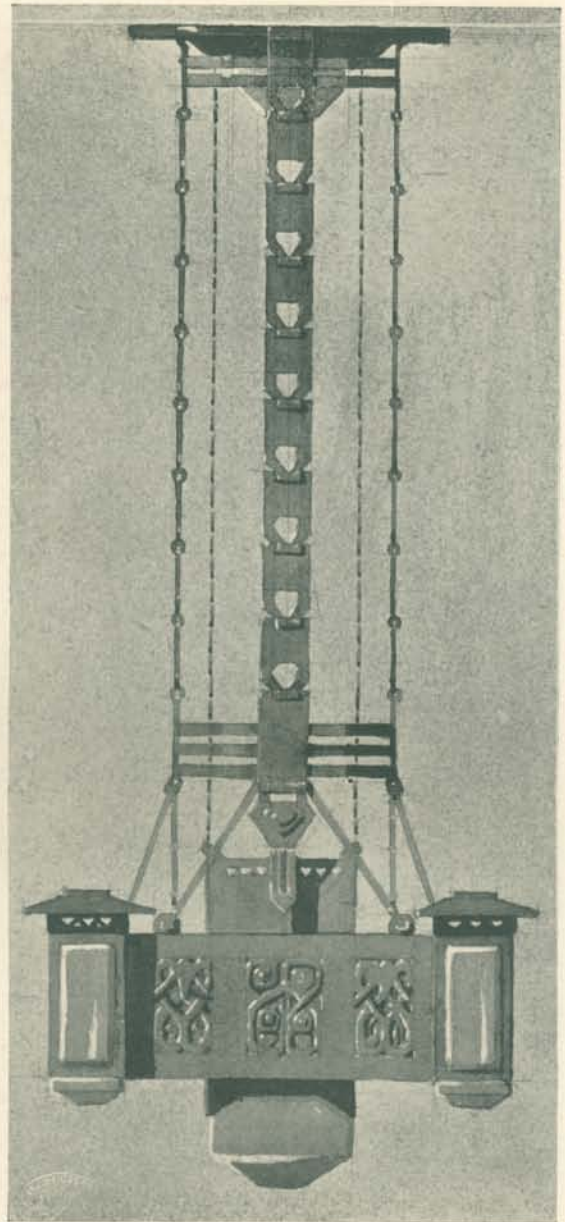
355.

Székesfővárosi iparrajziskola. 354—355. Szobafestők téli tanfolyama. Tapétatervezések. Tanár: Nagy Lázár.

354—355. Travaux d'élèves de l'école communale du dessin appliqué à l'industrie à Budapest.

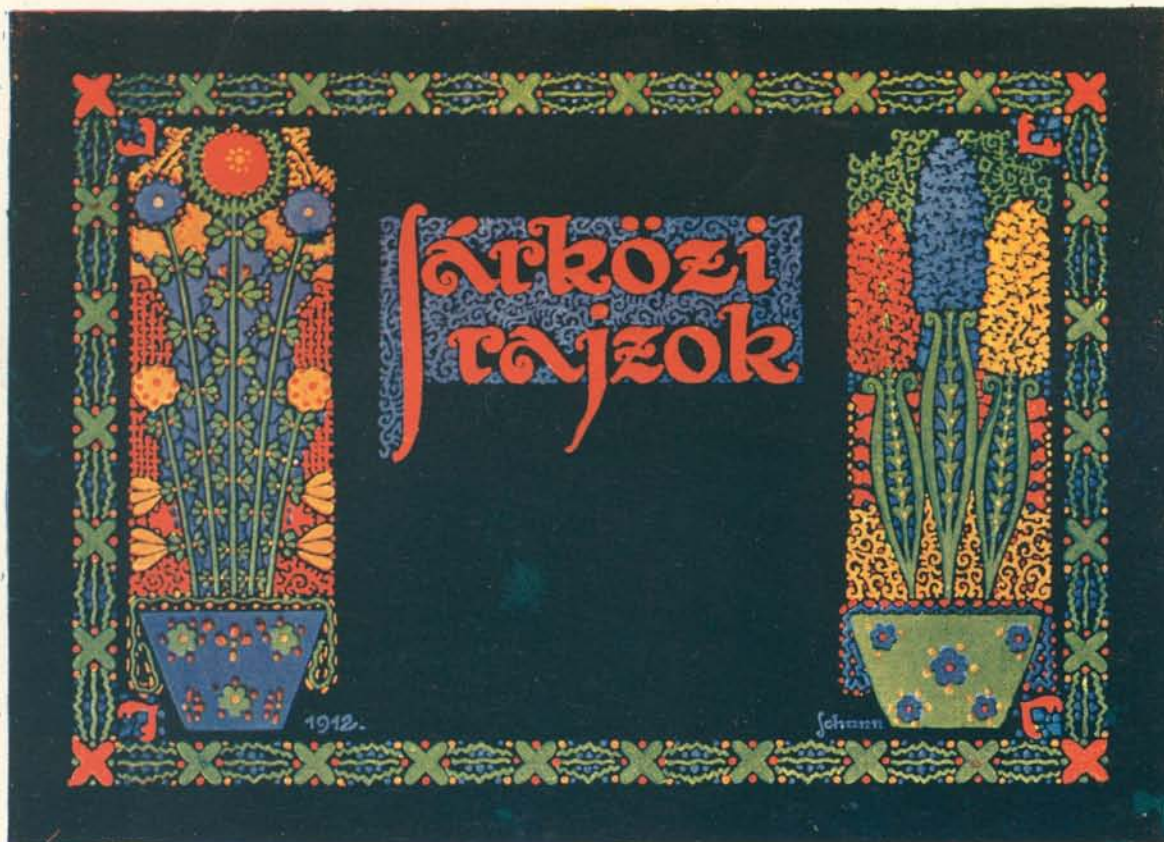
356.

357.

Székesfővárosi Iparrajziskola. 356—357. Fémipari szakosztály. Tervezések. Tanár: Hendrich Antal.

356—357. Travaux d'élèves de l'école communale du dessin appliqué à l'industrie à Budapest.

Székesfővárosi iparrajziskola, Grafikusok szakosztálya (litografusok).
Tanár: Mayer Antal, Szakoktató: Gerster Károly.

Travaux d'élèves de l'école communale du dessin appliqué à
l'industrie à Budapest.

kényi István, 100-100 koronás harmadik díjjal Bér Dezső és Thomas Antal pályamunkáját jutalmazta. Ezeken kívül a gázművek igazgatósága megvásárolt három plakáttervet egyenkint 120 koronáért és négy levelezőlaptervet egyenkint 80 koronáért.

KIÁLLÍTÁSOK

MŰKEDVELŐMUNKÁK KIÁLLÍTÁSA. Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat, amint azt lapunk ez évi III. számában megírtuk, a folyó év tavaszára tervezett műkedvelőmunka kiállítását ősze halasztotta, mert a kiállítás anyagát külföldi amatőröktől beszerzett, művészi szempontból magas színvonalon álló munkákkal kívánta kiegészíteni. Evégből a társulat meg is tette a szükséges lépéseket, angol és német szövegű felhívásokat küldött szét a legkiválóbb külföldi amatőröknek, akik közül már eddig is számosan jelentkeztek a kiállításra. Hazai műkedvelők szintén szép számmal küldtek be munkákat. A társulat ezúton is figyelmezteti a magyar amatőröket, hogy a kiállításra még mindig jelentkezhetnek. Legcélszerűbb, ha a kiállításra szánt munkák rajzát, vagy jó fényképét küldik be előzetes elbírálás végett a társulatnak. A kiállítási bizottság a beérkezett bejelentések figyelembe vételével legközelebb megkezdi a kiállítási anyag osztályozását és a beküldött munkák elbírálását.

A PÁRISI IPARMŰVÉSZETI VILÁGKIÁLLÍTÁS. A Párisban 1916-ban rendezendő iparművészeti kiállítás terve egyre nagyobb és nagyobb méreteket ölt s mint az előjelekből következtetni lehet, ez a kiállítás az alkalmazott művészetekre nézve egyike lesz a jelenkor döntő fontosságú eseményeinek. Ma már egészen biztos, hogy a kiállítás a modern irányok mérkőzése lesz, mert a vitából, amely a kiállítás rendezésének alapelvei körül folyt, a modern művészet barátai kerültek ki győztesen. Ismeretes, hogy Carnot képviselő, aki a kiállítás rendezését óhajtó törvényjavaslatot benyújtotta, javaslatában azt indítványozta, hogy a kiállításból ki legyen zárva minden olyan alkotás, ami letűnt korok modorának utánzata, stílusmásolás és a kiállítás egyedül a modern, újszerű művészet alkotásait foglalja magában. Ez az indítvány heves ellenmondásokra talált azoknál, akik nem tudnak lemondani az ancien regime formáiról s ilyenek Párisban igen sokan vannak. A kiállítás előkészítésére rendelt bizottság azonban mégis a modern felfogást tette magáévá s így a

kiállítás a modern művészet reprezentatív megnyilatkozása lesz. Az előkészítő-bizottság már a kiállítás helyével is foglalkozott és megfelelő javaslatot terjeszt a kamara elé. Közben pedig úgy Francia- mint Németországban erősen készülnek a nagy csatára, bár még az sem lehetetlen, hogy a kiállítást 1920-ra halasztják, amikor is a harmadik köztársaság fennállásának ötvenedik évfordulójával esnek össze.

A HÁZI TŰZHELY ÉS A FALU KIÁLLÍTÁSA. Ezen a címen Párisban nemrég egy kis kiállítás zajlott le, amelyet egy divatlap, a „Mode Illustrée“ rendezett háziipari tárgyakkal. A Bretagne, a Juravidék és Normandia legszebb termékei kerültek ott vitrinákba s a nézők nagy elragadtatással fedezték fel, hogy a francia falu is mily sok szép színes szövetet, faragott fát, játékot, bibelot-t, mily művészi csipkéket és hímzést termel. Párisban is csakúgy, mint a legtöbb nagyvárosban egy háziipari szövetség is működik már évek óta, amelynek kebelében főrangú hölgyek buzgólkodnak a népművészet felkarolásán. Ez a bizottság ezúttal is alkalmat talált arra, hogy a kiállítással kapcsolatban felkeltse a háziipar iránt való érdeklődést. A „Lutetia“-szalonban, ahol a kiállítás volt D'Uzès hercegnő tartott előadást „Rambouillet és erdeje“ címen s amint s amint az ilyenféle conférence-okon Párisban szokásos, veffésekkel és kórossal kísérték az előadást. A kiállítás sikere arra buzdította a rendezőbizottságot, hogy a kiállítást ezentúl egy évenként tartandó vásár keretében állandósítsa. Talán nem csalódnunk, ha azt hisszük, hogy a népművészet s a háziipar felkarolásának a Nyugaton egyre jobban terjedő divatjában jelentős érdemeket tulajdonítunk a magyar mozgalomnak, amely egypár év óta az osztrák hasonló mozgalommal együtt leg többet tett a sok lappangó művészi kincs felfedezésében.

A DÜSSELDORFI KIÁLLÍTÁS. Düsseldorf városa, amely a kiállítási ügy terén már jó nevet szerzett magának, 1915-ben új, nagyszabású kiállítást rendez annak emlékére, hogy a két testvér-provincia, a Rajnai tartomány és Westfália száz éve tartozik Poroszországhoz. A kiállítás „Grosse Ausstellung Düsseldorf 1915. Aus hundert Jahren Kultur und Kunst“ címet viseli. Élén Roeber Frigyes akadémiai igazgató áll, aki 1880 óta, mint számos düsseldorfi kiállítás részese, sőt egyedüli vezetője volt, és alkalma volt e téren szakavatottságát bebizonyítani.

A most rendezés alatt levő kiállításnak vezető gondolata is tőle származik. Nemcsak